

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ,
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені К.Д. УШИНСЬКОГО»

Хмельницька гумантарно-педагогічна академія (Україна)

Юго Западний університет «Неофіт Рілські» (Болгарія)

Велікотирновські Університет «Св.Св.Кіріл і Методій» (Болгарія)

Харбінський інженерний університет (Китай)

Міжнародний Незалежний Університет Молдови (ULIM) (Молдова)

УПРАВЛІННЯ ТА ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ: ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

*ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
21 листопада 2025 року*

DOI: <https://doi.org/10.24195/MIE2025>

УДК: 378.11+371.201+658.401.2

У677

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Сакалюк О. О. – завідувач кафедри освітнього менеджменту та публічного управління ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кандидат педагогічних наук, доцент.

Ручкіна М. М. – доцент кафедри освітнього менеджменту та публічного управління ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кандидат педагогічних наук, доцент.

Рецензенти:

Корнешук В. В. – завідувач кафедри психології та соціальної роботи Національного університету «Одеська політехніка», д.пед.н., професор

Воронова С. В. – завідувач лабораторії якості освіти Державного університету інтелектуальних технологій і зв'язку, к. пед. н.

Рекомендовано до друку Вченою радою ДЗ «ПНПУ імені К. Д. Ушинського», протокол №8, від 25 грудня 2025 року.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

Управління та інновації в освіті: досвід, проблеми та перспективи:

У677 збірник матеріалів міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса 21 листопада 2025 року Одеса : ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2025. 145 с.

До збірника увійшли матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої управлінню закладами освіти, досвіду, проблемам та перспективам їх розвитку.

Науковці та здобувачі освіти висвітлюють питання щодо управління освітнім процесом в умовах розвитку інноваційного середовища та організаційно-психологічних аспектів менеджменту в освіті.

УДК: 378.11+371.201+658.401.2

© Університет Ушинського, 2025

3. Поступна О. В. Публічне управління регіональними освітніми системами в Україні : монографія. Харків : ТОВ «Оберіг». 2021.

4. Рачинський А. П. Міжнародні стандарти забезпечення публічного управління закладами освіти у країнах ЄС: досвід для України. *Публічне управління та регіональний розвиток*. 2022. № 18. С. 1281–1299.

5. Шипіцина Є. Реформування публічного управління загальною середньою освітою в посткомуністичних країнах ЄС. *Вісник Дніпровської академії неперервної освіти. Серія: Публічне управління та адміністрування* 2024. № 2(2). С. 98–104. DOI: 10.54891/2786-6998-2024-2-14.

6. Nesterok M. D. Przeobrażenia i wyzwania polskiej polityki edukacyjnej – ocena społeczna i perspektywy na przyszłość. *Rozprawy Społeczne*. 2025. Nr. 19(1). S. 27-66. DOI: <https://doi.org/10.29316/rs/197260>

7. Wróbel A. Education Policy as Public Policy. *Studia z Teorii Wychowania*. 2024. T. 15. № 3(48). S. 241–255. DOI: 10.5604/01.3001.0054.7897.

ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ОСВІТНІХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Маріанна Ручкіна, Україна

Тан Цінцін, Китай

У сучасних умовах стрімких змін в освіті, що зумовлені процесами цифровізації, глобалізації та зростаючих суспільних запитів до якості підготовки фахівців, підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів вищої освіти набуває особливої актуальності. Постійне оновлення знань, розвиток професійних компетентностей і здатність до адаптації в умовах динамічного освітнього середовища стають ключовими чинниками ефективності викладацької діяльності. Удосконалення системи підвищення кваліфікації, її змісту, форм і методів є необхідною умовою забезпечення якості вищої освіти та сталого розвитку кадрового потенціалу.

Питання підвищення кваліфікації педагогічних працівників досліджується ученими А. Андрощук, О. Бабакіною, Т. Боровою, О. Голік, Г. Кравченко, О. Кривильовою, Н. Кудрявцевою, В. Литвин, Л. Ляхоцькою, С. Немченко, В. Олійник, М. Орлів, А. Харківською та ін.

Відповідно до Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого Кабінетом Міністрів України від 21 серпня 2019 року, підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників має на меті сприяти їхньому професійному розвитку відповідно до пріоритетів державної освітньої політики та вимог щодо забезпечення якості освітнього процесу [4].

Сучасна післядипломна педагогічна освіта, що розвивається в умовах глобалізації, трансформаційних змін та активної інформатизації, визначає основними формами підвищення кваліфікації педагогічних і науково-

педагогічних працівників навчання за відповідними програмами, а також участь у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах та інших формах професійного розвитку. Важливим елементом також залишається проходження стажування [4].

У наукових дослідженнях учених питання підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників також порушається і розглядається з різних аспектів. Так, О. Бабакіна та В. Литвин поділяють позицію А. Харківської, яка підкреслює, що теоретична модель системи управління підвищенням кваліфікації науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти повинна включати цілі, підходи, закономірності, принципи, функції, методи та організаційну структуру управління. Науковиця обґрунтовує, що система управління, побудована на такій моделі, здатна адаптуватися до змін зовнішнього середовища, своєчасно реагувати на виклики, загрози й можливості, а також ефективно ідентифікувати актуальні проблеми освітнього простору педагогічного ЗВО. Система дозволяє ранжувати проблеми за пріоритетністю, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати конкретні цілі й завдання реалізації програми, спрямованої на створення сприятливих умов для розвитку особистості майбутніх педагогів. Варто зазначити, що система також сприяє формуванню мотивації до інноваційної діяльності, активному залученню колективу ЗВО до інноваційних процесів, проведенню системного моніторингу впровадження інновацій і своєчасному реагуванню на проблеми, що виникають у процесі реалізації інноваційних проєктів [1, с. 16; 5].

На думку Н. Клокар, підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти має здійснюватися на основі диференційованого підходу, з урахуванням комплексу управлінських принципів, які повинні впливати на організацію усіх складових системи – етапів, змісту, форм і методів з метою формування стійкої мотивації викладачів до постійного професійного саморозвитку. Особливу увагу при цьому слід приділяти засвоєнню нових компетентностей, що закладені в освітніх компонентах програм підвищення кваліфікації [3].

Варто зазначити, що у науковій літературі визначають низку принципів, які мають бути в основі управління розвитком системи підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти, а саме: пріоритетне визнання розвитку людини та природного шляху його реалізації, ідеї сталого розвитку, управління через механізми самоуправління, принцип резонансу, мотиваційна підтримка, безперервний професійний розвиток, цілеспрямована самоорганізація, діалогічна взаємодія, коучинг, забезпечення ефективного зворотного зв'язку, системний моніторинг, а також використання кваліметрії в умовах адаптивного управління [2; 1, с. 14-15].

Зауважимо, що заклади післядипломної освіти, організовуючи підвищення кваліфікації педагогічним та науково-педагогічним працівникам, мають враховувати сучасні вимоги та зміни не лише у законодавчій базі, а і в оточуючому світі. Так, Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери є одним із провідних на півдні України, оскільки пропонує слухачам сучасні різноманітні форми підвищення

кваліфікації, враховуючи не лише зміни у законодавчій базі, а і запити слухачів. Для НПП працівників університету проводять різноманітні корпоративні навчання, а саме: «Інструментарій дослідника», «Використання хмарини орієнтованого навчального середовища офіс 365 І-етап», «Державна реєстрація права власності на науковий твір (авторське свідоцтво)», «Інструменти наукометричних баз даних», «Використання хмарини орієнтованого навчального середовища офіс 365 ІІ-етап», «Конфліктний коучинг та медіація», «Профілактика та коригування психологічного здоров'я учасників освітнього процесу внаслідок пандемії COVID-19», «Сучасна онлайн-комунікація (культура віртуального спілкування)», «Цифрові профілі вченого (ORCID, Publons, Google Scholar)», «Статус кандидата на вступ до ЄС: виклики та можливості для України», «Національна ідентичність та європейська інтеграція», «Можливості Canva для створення профорієнтаційного контенту», «Інноваційний науковий керівник», «Психологічна профілактика стресових перевантажень» тощо.

Отже, узагальнюючи вищезазначене, можна зробити висновок, що підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти є необхідною умовою забезпечення якості освітнього процесу в умовах постійних змін і викликів сучасності. Ефективне функціонування системи підвищення кваліфікації потребує науково обґрунтованого підходу до її побудови, з урахуванням принципів гнучкості, інноваційності, мотивації до професійного розвитку, адаптивного управління та індивідуалізації навчання. Досвід освітніх установ, зокрема діяльність Південноукраїнського центру професійного розвитку, засвідчує важливість запровадження сучасних форм навчання, орієнтованих на реальні потреби викладачів, з урахуванням тенденцій цифровізації, трансформації освіти та євроінтеграційного вектору розвитку України.

Література

1. Бабакіна О., Литвин В. Концептуальні засади розвитку управління системою підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*, 2021 р.. № 77, Т. 1. С. 13-17.

2. Борова Т. А. Теоретичні і методичні засади адаптивного управління професійним розвитком науково-педагогічних працівників вищого навчального закладу : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.06; Державний вищий навчальний заклад «Університет менеджменту освіти» НАПН України. Київ, 2012. 488 с.

3. Клокар Н. І. Управління підвищенням кваліфікації педагогічних працівників в умовах післядипломної освіти регіону на засадах диференційованого підходу : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.06; Національна академія педагогічних наук України, ДВНЗ «Ун-т менеджменту освіти». Київ, 2011. 43 с.

4. Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Tex>

5. Харківська А. Моделювання управління інноваційним розвитком педагогічного ВНЗ. *Теорія та методика управління освітою*, 2013. Вип. 10. URL : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ttmuo_2013_10_47.pdf

УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ЗМІН

Олена Якубовська, Україна

Наталія Черненко, Україна

Специфіка діяльності закладів дошкільної освіти в умовах воєнного стану набуває особливої актуальності у зв'язку з глибокими соціальними, психологічними та організаційними змінами, що відбуваються в Україні. Воєнні дії суттєво впливають на функціонування дошкільних закладів, оскільки саме діти раннього та дошкільного віку належать до найбільш уразливих груп населення. У таких умовах система дошкільної освіти потребує адаптації до нових викликів, що зумовлює необхідність наукового осмислення проблеми та пошуку оптимальних шляхів її вирішення.

Важливість дослідження визначається тим, що забезпечення безпеки та збереження психоемоційного благополуччя дітей стає центральним завданням освітнього процесу. Педагогічні колективи змушені переглядати організацію освітнього середовища, коригувати режимні моменти, впроваджувати алгоритми дій під час повітряних тривог та інших небезпечних ситуацій. Одночасно з цим зростає потреба у психологічній підтримці вихованців, оскільки тривала дія стресових чинників може негативно позначатися на їхньому емоційному розвитку, рівні тривожності та поведінкових реакціях.

Аналіз нормативно-правових засад діяльності закладів дошкільної освіти у мирний час та в умовах правового режиму воєнного стану засвідчує наявність розгалуженої й цілісної системи документів, яка забезпечує стабільність функціонування ЗДО, захист прав дітей та працівників, а також можливість гнучкого реагування на виклики сучасної безпекової ситуації. По-перше, постанови Кабінету Міністрів України виступають важливим елементом нормативного регулювання, оскільки забезпечують практичну реалізацію положень законів шляхом встановлення правил, процедур та стандартів, обов'язкових для виконання всіма органами та установами, на які вони поширюються. Вони утворюють необхідний нормативний місток між законодавчим рівнем і практичним функціонуванням ЗДО, особливо щодо організаційних, фінансових, безпекових та соціальних аспектів. По-друге, накази Міністерства освіти і науки України конкретизують державну політику у сфері дошкільної освіти та регламентують щоденну діяльність педагогів і керівників ЗДО. Система наказів МОН формує оперативну регуляторну основу, що дозволяє забезпечити однакові стандарти якості та безпеки в усіх закладах. По-третє, нормативно-правові акти мирного часу – закони «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про охорону дитинства», санітарні норми, Базовий

Секція 3	
GARAKANIDZE Zurab <i>A new challenge for Georgia's transport and communication security</i>	46
ДАКАЛ Алла <i>Спільні й відмінні чинники публічного управління у сфері освіти України та Польщі</i>	55
РУЧКІНА Маріанна, ТАН Цінцін <i>Підвищення кваліфікації науково-педагогічних кадрів в умовах глобальних освітніх трансформацій</i>	58
ЯКУБОВСЬКА Олена <i>Управління закладом дошкільної освіти в умовах сучасних змін</i>	61
Секція 4	
БАРАБАСЬ Дмитро <i>Культура інновацій у закладах вищої освіти</i>	64
ГОРЛІЧЕНКО Марина, ЛЮ Даньдanh <i>Інноваційний розвиток закладу освіти –вимога часу</i>	67
КНЯЖЕВ Ігор <i>Технологізація педагогічної освіти: інноваційний вимір сучасного навчання</i>	68
КОВІЛІНА Вероніка <i>The role of innovative educational technologies in forming teachers' readiness for inclusive preschool education</i>	70
МАЛОФЕЄНКО Марина <i>Сучасні підходи науковців до професійного розвитку вихователів закладу дошкільної освіти</i>	74
RUSNAC Svetlana <i>Artificial intelligence in the development of university competencies: risks, opportunities and the institutional ethical framework</i>	76
RUSNAC Svetlana, MUSIENCO Natalia <i>Modular approach to curriculum design: perspectives for quality enhancement and program internationalization</i>	79
ТЕЛЕМУХА Святослав, ПИПТЮК Олександр, САБАДАШ Ростислав, ПАВЛЯК Андрій, ІВАНОЧКО Наталія, МІЩУК Віталій <i>Метод проектів в навчанні студентів медиків</i>	82
ХРОМЕЦЬ Вікторія <i>Організація психологічної служби в закладах вищої освіти України в сучасних умовах</i>	87
ШАТНИЙ Сергій, ШАТНА Анастасія, РЕУТ Дмитро, БОЙЧУРА Михайло, СИДОР Андрій <i>Методологічні основи та дидактичні принципи індивідуалізованого навчання в сучасній освіті</i>	89
ШТАЙНЕР Тетяна <i>Інтеграція інноваційних підходів у зміст дисциплін дизайнерського профілю як засіб формування професійної компетентності майбутніх фахівців</i>	91
Секція 5	
БИКОВА Наталія, ТАТАРИНОВА Світлана <i>Трансформація системи захисту дітей в умовах воєнного стану в Україні</i>	95
БРЮХОВЕЦЬКА Наталя <i>Підготовка есе у системі формування мислячого здобувача та працівника-спеціаліста</i>	97
ВЕЛИЧКО Тетяна <i>Підготовка майбутніх педагогів до формування ціннісних орієнтацій у дітей старшого дошкільного та молодшого</i>	99